

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 338/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. V., B., a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., R., zastúpených advokátkou JUDr. D. Š., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Ružomberok v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/9/2008 a jeho rozsudkom z 15. januára 2009 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/64/2010 a jeho rozsudkom z 31. marca 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. V. a obchodnej spoločnosti A., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2010 doručená sťažnosť P. V. (ďalej len „sťažovateľ 1“) a obchodnej spoločnosti A., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ 2“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 3 C/9/2008 a jeho rozsudkom z 15. januára 2009 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/64/2010 a jeho rozsudkom z 31. marca 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

Sťažovatelia sa v petite sťažnosti domáhali vyslovenia porušenia čl. 46 ústavy bez toho, aby špecifikovali namietané porušenie základného práva konkrétnym odsekom uvedeného článku a namietané konania bez ďalšieho upresnenia iba označili spisovou značkou.

Z obsahu odôvodnenia a k sťažnosti pripojených príloh však bolo ústavnému súdu zrejmé, že sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/9/2008 a jeho rozsudkom z 15. januára 2009 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/64/2010 a jeho rozsudkom z 31. marca 2010.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli:

„Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 3 C/9/2008-230 zo dňa 15. 1. 2009 bol návrh sťažovateľov 1), 2) [navrhovateľov 1), 2)] zamietnutý v celom rozsahu. Odporcovi v tomto konaní M., s. r. o... bola priznaná náhrada trov konania vo výške 1.572,74 Eur, ktoré sú mu sťažovateľ 1) [navrhovateľ 1)] a sťažovateľ 2) [navrhovateľ 2)] povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne k rukám právneho zástupcu odporcu M., s. r. o., do troch dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 9 Co/64/2010 zo dňa 31. 3. 2010 bol vyššie uvedený rozsudok prvostupňového súdu potvrdený. Odporcovi M., s. r. o., súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 393,69 EUR, ktoré sú povinní uhradiť sťažovateľ 1) [navrhovateľ v 1) rade] a sťažovateľ 2) [navrhovateľ v 2) rade] spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu JUDr. L. J., advokáta... v lehote 3 dní.

Sťažovateľ 1) sa návrhom doručeným Okresnému súdu Ružomberok dňa 1. 2. 2008 domáhal, aby súd zaviazal odporcu M., s. r. o., zaplatiť mu istinu vo výške 156.000,- Sk s 10 % úrokom z omeškania od 1. 3. 2005 do zaplatenia, 156.000,- Sk s 10 % úrokom

z omeškania od 1. 4. 2005 do zaplataenia, 156.000,- Sk s 10 % úrokom z omeškania od 1.5.2005 do zaplataenia, 204.000,- Sk s 10 % úrokom z omeškania od 1. 6. 2005 do zaplataenia, zároveň žiadal uhradiť trovy konania. Sťažovateľ 1) uviedol, že dňa 21. 11. 2003 uzavrel s odporcom M., s. r. o., zmluvu o nájme nebytových priestorov. Touto zmluvou prenajal odporca M., s. r. o., sťažovateľovi 1) nebytové priestory pozostávajúce z budúcej pizzerie s príslušenstvom a letnej záhrady o výmere 40 m², nehnuteľnosti zapísané na Správe katastra... na LV č..., k. ú... ako sklad súp. č... na parc. č... vcelosti vedená na odporcu M., s. r. o... V zmysle čl. 2 tejto zmluvy bol nájom uzavretý na obdobie 9 rokov počnúc podpísaním nájomnej zmluvy a končiac koncom kalendárneho mesiaca pripadajúceho na mesiac ukončenia zmluvného obdobia, to znamená, pokiaľ neporušil ust. čl. 6 bod 2 nájomnej zmluvy (úhrada nájomného a za služby spojené s nájomom v zmysle nájomnej zmluvy, neposkytnutie prenajatých priestorov tretej osobe, neporušenie ustanovení domového poriadku) mohol predmet nájmu nerušene užívať do 30. 11. 2002. Napriek tu uvádzaným skutočnostiam odporca M., s. r. o., neumožnil sťažovateľovi 1) dňa 21. 11. 2003 užívať predmet nájmu v súlade s uzavretou zmluvou, nebytové priestory mu neodovzdal napriek viacerým žiadam zo strany sťažovateľa 1), naposledy žiadosť dňa 6. 4. 2004. Sťažovateľ 1) bol nútený obrátiť sa na súd, aby rozhodol, že odporca je povinný mu odovzdať predmet nájmu k užívaniu. Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 21. 3. 2005 pod č. k. 5 C/2005/2004 návrh sťažovateľa 1) zamietol, nakoľko predmetnú zmluvu o nájme nebytových priestorov považoval za absolútne neplatnú z dôvodu, že jej uzavretiu nepredchádzal súhlas Mesta R. v zmysle § 3 ods. 2 zák. č. 116/1990 Zb., pričom odporca M., s. r. o., o tento súhlas nepožiadala. Krajský súd Žilina tento rozsudok zmenil a rozsudkom č. k. 9 Co/107/2007 zo dňa 10. 12. 2007, ktorý sa stal právoplatným dňa 14. 2. 2008 a vykonateľným dňa 21. 2. 2008 rozhodol tak, že odporcovia 1) T. M. a odporca 2) M. F. právni nástupcovia M., s. r. o., sú povinní odovzdať sťažovateľovi 1) k nerušenému užívaniu nebytové priestory – sklad č..., postavený na parc. č... v kat. ú... vedený na LV katastrálneho úradu.. č... podľa podmienok dohodnutých v zmluve o nájme nebytových priestorov uzavretej medzi sťažovateľom 1) ako nájomcom a odporcom M., s. r. o. ako prenajímateľom dňa 21. 11. 2003 do troch dní.“

Ďalej sťažovatelia uviedli:

„Odporca M., s. r. o., neumožnil sťažovateľovi 1) prevádzkovať nebytové priestory v zmysle nájomnej zmluvy uzavretej dňa 23. 11. 2003, preto sa sťažovateľ 1) obrátil na súd s návrhom na náhradu škody v zmysle vyššie uvedeného, poukázal na ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka a žiadal uhradiť škodu 672.000,- Sk s príslušenstvom v zmysle podaného návrhu, ktorá pozostávala z ušlého zisku. Sťažovateľ 1) návrhom došlým na Okresný súd Ružomberok 18. 12. 2008 navrhoval, aby na strane navrhovateľa, ako navrhovateľ 2) vstúpil ako účastník konania sťažovateľ 2) A., s. r. o. Okresný súd Ružomberok na pojednávaní konanom dňa 15. 1. 2009 pripustil vstup sťažovateľa 2) do konania, taktiež pripustil zmenu návrhu v zmysle podania sťažovateľa 1). Okresný súd návrh sťažovateľa 1), 2) zamietol z dôvodu vznesenej námietky premlčania zo strany odporcu M., s. r. o... Podľa názoru Okresného súdu Ružomberok sťažovatelia si uplatnili náhradu škody (ušlý zisk) za obdobie 1. 2. 2005 do 30. 5. 2005 teda v tom čase už sťažovateľ 1) disponoval vedomosťou o skutkových okolnostiach, z ktorých mohol vyvodiť záver o vzniku škodovej udalosti a o tom, kto za škodu zodpovedá, teda vždy sa o ušlom zisku dozvedel po ukončení tohto ktorého žalovaného obdobia. Podľa názoru tohto súdu subjektívna i objektívna premlčacia doba začala plynúť priebežne v mesiacoch február až máj 2005 samostatne za jednotlivé mesiace, teda nie od právoplatného ukončenia konania o vydanie nebytových priestorov od 14. 2. 2008. Podľa názoru súdu sťažovateľ 2) nie je aktívne legitimovaným účastníkom konania nakoľko nebol nositeľom práv vyplývajúceho z uzavretej nájomnej zmluvy zo dňa 21. 11. 2003. Proti tomuto rozhodnutiu Okresného súdu Ružomberok podali sťažovatelia 1), 2) odvolanie, kde uviedli, že prvostupňový súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce premlčanie, pretože o vzniknutej škode sa dozvedeli až dňa 10. 9. 2007, kedy bol vyhlásený rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 9 Co/107/2007, ktorým bola právoplatne vyriešená otázka platnosti nájomnej zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 21. 11. 2003 uzavretej medzi odporcom M., s. r. o., a sťažovateľom 1). Od tohto dátumu začala plynúť dvojročná premlčacia lehota, a preto návrh podaný včas. Krajský súd Žilina, ako súd odvolací sa stotožnil s právnym názorom Okresného súdu Ružomberok.

Sťažovateľ 1), 2) sú toho názoru, že nimi uplatňovaný nárok na súde nebol premlčaný a k plynutiu premlčacej došlo až po tom, ako sa dňa 10. 9. 2007 vyhlásil

rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 9 Co/107/2007, ktorým bola právoplatne vyriešená aj otázka platnosti nájomnej zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 21. 11. 2003, ako otázka predbežná.

Podľa názoru sťažovateľov 1), 2) vyššie uvedenými rozhodnutiami bolo porušené právo sťažovateľa 1), 2) na súdnu a inú právnu ochranu zakotvené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovatelia na základe uvedených skutočností navrhli, aby ústavný súd vydal tento nález:

„1) Základné právo 1) P. V. a 2) A., s. r. o., upravené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Ružomberok v konaní č. 3 C 9/2008 a v konaní na Krajskom súde Žilina v konaní 9 Co 64/2010 porušené bolo.

2) P. V. a A., s. r. o., sa priznáva finančné zadosťučinenie 44.561,97 EUR, ktoré sú Okresný súd Ružomberok a Krajský súd Žilina povinní vyplatiť spoločne a nerozdielne do 15 dní od právoplatnosti nálezu...“

Ďalej sa sťažovatelia domáhali priznania úhrady trov konania v celkovej sume 413,56 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), pričom skúmal, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z toho, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov ustanovených v zákone.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo keď preskúmanie označeného postupu (rozhodnutia orgánu štátu) v rámci predbežného prerokovania veci vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, I. ÚS 27/04, I. ÚS 159/08).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/9/2008 a jeho rozsudkom z 15. januára 2009

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv a slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu

dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Vzhľadom na takto formulovaný princíp subsidiarity je tak vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľmi uplatnených námietkach porušenia v ich sťažnosti označeného základného práva napadnutým postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/9/2008 a jeho rozsudkom z 15. januára 2009. Ochrany svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy sa sťažovatelia mohli domáhať podaním odvolania proti nemu, čo sťažovatelia v danej veci aj urobili. Ústavný súd z tohto dôvodu sťažnosť v tej časti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol z dôvodu nedostatku svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/64/2010 a jeho rozsudkom z 31. marca 2010

Podľa sťažovateľov krajský súd v namietanom rozsudku (ako aj v rozsudku prvostupňového súdu) vychádzal z nesprávnej aplikácie „*ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce premlčanie, pretože o vzniknutej škode sa dozvedeli až dňa 10. 9. 2007, kedy bol vyhlásený rozsudok Krajského súdu Žilina č. k. 9 Co/107/2007, ktorým bola právoplatne vyriešená otázka platnosti nájomnej zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 21. 11. 2003 uzavretej medzi odporcom M., s. r. o., a sťažovateľom 1)*“.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol, že podstata základného práva priznaného v čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého reálne sa domáhať ochrany svojich práv na súde, pričom tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť príslušného súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola označenému právu poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré ustanovenie o súdnej ochrane vykonávajú, a teda že základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej

ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Postup súdov v konaní o veci a jeho kvalita predurčená zákonom je vyjadrením základného práva na súdnu ochranu účastníka konania vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu základným právam a slobodám poskytujú predovšetkým všeobecné súdy, pričom ústavný súd súdnu ochranu v konaní o sťažnosti poskytuje iba vtedy, ak porušenie procesných práv účastníkov konania chránených zákonmi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) dosiahne takú intenzitu, že ho možno súčasne považovať aj za porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd upravených ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (m. m. I. ÚS 54/97, IV. ÚS 192/08).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd.

V nadväznosti na uvedené považoval ústavný súd za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, z ktorej vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, IV. ÚS 16/09 atď.).

Ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti pri predbežnom prerokovaní preskúmal k sťažnosti pripojený rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co/64/2010 z 31. marca 2010 a zistil, že krajský súd v odôvodnení najprv poukázal na obsah rozsudku okresného súdu, z ktorého okrem iného vyplynulo:

„Napadnutým rozsudkom Okresný súd v Ružomberku zamietol návrh navrhovateľov v rade 1/ a 2/, ktorým sa domáhali, aby im odporca spoločne a nerozdielne uhradil sumu 22.306,31 eur (672.000,- Sk) spolu s príslušenstvom predstavujúcim úrok z omeškania z jednotlivých čiastkových plnení vo výške 10 % ročne. Požadovaný nárok mal predstavovať škodu spôsobenú neumožnením užívať nebytové priestory, ktoré získal navrhovateľ v rade 1/ do nájmu na základe zmluvy zo dňa 21. 11. 2003 a ktoré mali byť prevádzkované prostredníctvom navrhovateľa v rade 2/. Pretože odporca neumožnil prenajaté priestory riadne užívať, vznikol navrhovateľom za obdobie od 1. 2. 2005 do 30. 5. 2005 nárok na ušlý zisk v žalovanej sume.

Prvostupňový súd zamietnutie návrhu zdôvodnil tým, že odporca úspešne vzniesol námietku premlčania, keď za začiatok premlčacej doby považoval deň 22. 11. 2003, teda nasledujúci po dni, kedy mali byť nebytové priestory odovzdané do užívania. Pretože navrhovatelia žalovali ušlý zisk za obdobie február až máj 2005, dospel súd k záveru, že poškodený sa o výške ušlého zisku dozvedel vždy po skončení toho-ktorého mesiaca, a preto ku skončeniu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby došlo postupne v priebehu mesiacov februára až máj 2007. Pretože návrh bol uplatnený až 1. 2. 2008, prvostupňový súd považoval uplatnený nárok za premlčaný. Navyše pri navrhovateľovi v rade 2/ konštatoval, že nie je aktívne vecne legitimovaným účastníkom, nakoľko nebol nositeľom práva vyplývajúceho z uzatvorenej zmluvy o nájme nebytových priestorov. O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a odporcovi, ktorý úspešne bránil svoje práva priznal náhradu vo výške 1.572,74 eur, k náhrade ktorých zaviazal spoločne a nerozdielne navrhovateľov.“

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej poukázal na to, že:

„Z vykonaného dokazovania pred prvostupňovým súdom z návrhu, ako aj prednesov účastníkov mal i odvolací súd preukázané, že navrhovatelia sa domáhali zaplata sumy 22.306,31 eur z titulu škody predstavujúcej ušlý zisk za obdobie február až máj 2005,

pričom vznik škody odvíjali od podpisu zmluvy o nájme nebytových priestorov zo dňa 21. 11. 2003, ktorou odporca navrhovateľovi v rade 1/ prenajal nebytové priestory pozostávajúce z budúcej pizzerie s príslušenstvom a letnej záhrady o výmere 40 m², označené ako nehnuteľnosti na LV č... v kat. úz... ako sklad č. súp... na parcele... v celosti. Podľa tejto zmluvy bol nájom uzatvorený na dobu 9 rokov, počnúc podpísaním nájomnej zmluvy. Napriek uzatvorenej zmluve odporca neumožnil predmet nájmu užívať, preto bola podaná žaloba o vydanie nebytových priestorov do užívania. Spor bol ukončený vyhlásením rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co/107/2007s zo dňa 10. 12. 2007 (v tomto konaní odporcovia boli právni nástupcovia M., s. r. o., T. M. a M. F.). Navrhovateľ v rade 1/ a neskôr aj navrhovateľ v rade 2/, ktorý vstúpil do konania, požadovali zaplatiť škodu predstavujúcu ušlý zisk za obdobie február až máj 2005, tvrdiac, že prevádzkovaním pizzerie, ktorá mala vzniknúť v prenajatých priestoroch, by dosiahli zisk, o ktorý ich odporca nevydaním týchto priestorov ukrátil. Odporcom bola v priebehu konania vznesená námietka premlčania uplatneného nároku.

Vychádzajúc z takto zistených skutočností prvostupňový súd postupoval správne, keď skúmal, či došlo k vzniku škody a kto za ňu zodpovedá. Po vznesení námietky premlčania bol taktiež jeho postup správny, keď najprv posúdil, či právo na náhradu škody je súdne vynutiteľné. Zásada hospodárnosti konania musí viesť v takomto prípade súd k tomu, aby sa prednostne zaoberal otázkou premlčania práva, pokiaľ to vedie rýchlejšie a účinnejšie k vydaniu rozhodnutia vo veci samej. Ak sa dovoľá účastník premlčania, právo (nárok) na náhradu škody, nemôže teda súd priznať. V danom prípade navrhovatelia žiadali posúdiť náhradu škody v zmysle ust. § 420 Občianskeho zákonníka, resp. rozsah náhrady v zmysle § 442 Občianskeho zákonníka.

Podľa § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka právo sa premlčaní, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Podľa § 106 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla. To neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Prvostupňový súd po vznesení námietky premlčania, vzhľadom na zistené skutočnosti, postupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami. Je nesporné, že navrhovateľ v rade 1/ a odporca uzatvorili dňa 21. 11. 2003 zmluvu o nájme nebytových priestorov, pričom nájom mal začať dňom podpísania nájomnej zmluvy. Pretože odporca predmet nájmu nevydal a nájomca ho tak nemohol používať na dohodnutý účel, je možné predpokladať, že nasledujúci deň mohla takýmto konaním odporcu vzniknúť škoda. Navrhovateľ si uplatnil nárok na náhradu za obdobie február až máj 2005. Tvrdil, že v tomto období mohol prevádzkovať v nebytových priestoroch (ktoré mal na základe nájomnej zmluvy dať do užívania odporca) pizzeriu a prevádzkovaním tejto by dosiahol takto ním vyčíslený predpokladaný zisk. Nároky na náhradu škôd vznikajúcich a narastajúcich pokračujúcim porušovaním tej istej právnej povinnosti nemožno z hľadiska premlčania považovať za jediný nedeliteľný nárok na náhradu škody, ktorý by vznikol najskôr po skončení porušovania právnej povinnosti alebo po zavŕšení celkovej škody, ale za samostatné nároky na uplatnenie ktorých začína plynúť premlčacia doba, len čo sa poškodený o vzniknutých škodách dozvedel. Navrhovatelia v rade 1/, 2/ vyčíslili jednotlivé nároky za uplatňované kalendárne mesiace, pričom posledný bol uplatnený za máj 2005. Najneskôr po uplynutí tejto doby navrhovatelia vedeli, aká škoda im vznikla a kto za ňu zodpovedá. U každého takto čiastočne uplatneného nároku za uplynutý kalendárny mesiac začala plynúť osobitne trojročná premlčacia lehota a v rámci nej subjektívna premlčacia lehota (dvojročná). Táto by uplynula od 1. 6. 2005 do 1. 6. 2007. Ak bol teda návrh na náhradu škody podaný na súde dňa 1. 2. 2008, správne dospel prvostupňový súd k záveru, že odporca dôvodne vzniesol námietku premlčania takto uplatneného nároku.

Navrhovatelia v odvolaní poukazovali na skutočnosť, že o vzniku škody a o tom, kto za ňu zodpovedá, sa dozvedeli až z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co/107/2007, ktorý rozhodol o povinnosti voči tam žalovaným odporcom odovzdať nebytové priestory – sklad č. súp... do užívania navrhovateľovi v rade 1/. Týmto rozhodnutím však súd potvrdil oprávnenosť navrhovateľa v rade 1/ žiadať vydanie predmetných nebytových priestorov do jeho užívania. Dátum vyhlásenia tohto rozhodnutia

nemožno stotožňovať s dátumom, kedy sa mal navrhovateľ v rade 1/ dozvedieť o výške škody a o tom, kto za ňu zodpovedá. Tento poznatok navrhovateľa v rade 1/ vyplýva aj z ním podaného návrhu Okresnému súdu v Ružomberku dňa 21. 12. 2006, kde sa začalo konanie sp. zn. 3 C 151/2006, pričom predmetom bolo zaplatenie sumy 2.990.323,- Sk voči spoločnosti M., s. r. o., a predmetom konania bolo uhradenie ušlého zisku prevádzkovaním nebytových priestorov zo zmluvy zo dňa 21. 11. 2003 a to za obdobie od 21. 12. 2003 do 31. 5. 2005 (konanie bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku). Vzhľadom na takto zistené skutočnosti nepovažoval odvolací súd odvolanie za dôvodné a pretože navrhovatelia v odvolaní neuviedli žiadne iné skutočnosti, ktorými by sa prvostupňový súd nezaoberal a na základe ktorých by bolo možné posúdiť vec odlišne od prvostupňového súdu, odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vychádza z toho, že primárnou úlohou v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy nie je podávať výklad právnych predpisov, ktoré všeobecný súd v dotknutom konaní pred ním aplikuje. Za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Výklad legislatívneho textu právnej normy a jeho uplatnenie všeobecným súdom musí byť v súlade s ústavou (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy) a ústavný súd iba posudzuje, či príslušný výklad právnych noriem aplikovaných v konkrétnych okolnostiach prípadu [v danej veci Občianskeho zákonníka] je racionálne akceptovateľný alebo či nie je popretím jej účelu, podstaty a zmyslu.

Rozsudok odvolacieho krajského súdu sp. zn. 9 Co/64/2010 z 31. marca 2010, ako aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 3 C/9/2008 z 15. januára 2009 vychádzajú pri aplikácii § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka o premlčaní práva na náhradu škody zo skutočnosti, že sťažovateľ 1 mal vedomosť o škode uplatnenej formou ušlého zisku za február až máj 2005 vždy už druhý deň príslušného mesiaca, kedy mu neboli sprístupnené priestory na podnikanie, na ktoré mal nárok na základe nájomnej zmluvy uzavretej s odporcom ešte 21. novembra 2003.

Ústavný súd sa s uvedeným názorom, ktorý určuje aj začiatok plynutia premlčacej lehoty podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, stotožňuje, a rovnako tak podľa neho nevybočuje z medzí zákona, je zrozumiteľný a tiež je ústavne konformný jeho názor, že dátum vyhlásenia rozhodnutia krajského súdu vo veci odovzdania nebytových priestorov sťažovateľovi 1 (10. september 2007) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/107/2007 nie je identický s dátumom, keď sa sťažovateľ mal dozvedieť o výške škody a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu a v ňom vyslovené právne názory sú vo vzťahu k námietkam uvedeným v odvolaní sťažovateľov ústavne akceptovateľné. Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na to, akými zákonnými ustanoveniami sa riadil a aké skutkové zistenia a úvahy ho viedli k vyslovenému právnemu názoru. Po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovatelia uviedli v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedeným článkom ústavy.

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku v potrebnom rozsahu vysvetlil, na základe akého skutkového stavu a právnych úvah rozhodol.

Ústavný súd poukazuje aj na to, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a ak tento v konečnom dôsledku nie je úspešný, za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie súdu je v súlade s objektívnym právom. Do práva na spravodlivé súdne konanie nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivé súdne konanie je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú, a to za predpokladu, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom

omye konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04).

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z predloženého rozhodnutia krajského súdu, ako aj z právnych východísk a záverov, na ktorých je toto rozhodnutie založené, odmietol sťažnosť sťažovateľov v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co/64/2010 a jeho rozsudku z 31. marca 2010 pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2011